

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю (м.

Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

Більшістю студентів надана висока оцінка, щодо якості, актуальності, достатності та зрозумілості викладеного матеріалу, а також високо оцінено компетентність викладачів та ступінь не-обхідності отриманої інформації.

Отримані результати були проаналізовані на кафедральному засіданні та розробляються заходи щодо оптимізації та полегшення вивчення студентами дисципліни «Охорона праці в галузі».

Література

1. Содержательная сторона обратной связи в процессе обучения / Курьян М. Л. // *Образование и саморазвитие*. – 2017. – Т. 12. № 1 – С. 56–62.
2. Price, Margaret & Handley, Karen & Millar, Jill & O'Donovan, Berry. Feedback: All that effort, but what is the effect? *Assessment & Evaluation in Higher Education - ASSESS EVAL HIGH EDUC*. 2010. Vol. 35. P. 277–289.
3. Liu, Ngar & Carless, David. Peer feedback: The learning element of peer assessment. *Teaching in Higher Education - TEACH HIGH EDUC*. 2006. Vol. 11. P. 279–290.
4. McKeivitt, Conor Thomas. Engaging students with self-assessment and tutor feedback to improve performance and support assessment capacity, *Journal of University Teaching & Learning Practice*. 2016. Vol. 13, No 1. Art. 2. Available at: <https://ro.uow.edu.au/jutlp/vol13/iss1/2>
5. Radu MC, Schnakovszky C, Hergehelegiu E, Ciubotariu VA, Cristea I. The Impact of the COVID-19 Pandemic on the Quality of Educational Process: A Student Survey. *Int J Environ Res Public Health*. 2020. Vol. 17, No 21. doi: 10.3390/ijerph17217770.
6. Науковий твір: «Анкета – оцінки якості викладання дисципліни «Охорона праці в галузі» та задоволеності студентів результатами навчання» / О.Л. Літовченко, В.А. Капустник, І.В. Ле-щина, І.В. Завгородній // Авторське свідоцтво № 96415; дата реєстрації 27.02.2020

НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ

ТА ІМУНОЛОГІЇ: МОЖЛИВОСТІ І ПРОБЛЕМИ Лобань Г.А., Фаустова М.О., Ананьєва М.М., Чумак Ю.В. *Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава, Україна*

Україна має велику кількість закладів вищої освіти медичного профілю, значний кадровий потенціал, які надають якісні освітні послуги вітчизняним та іноземним студентам. Швидкий розвиток суспільства визначає потребу у фахівцях високого рівня кваліфікації. Підготовка високо-кваліфікованих спеціалістів неможлива без вдосконалення форм викладання, запровадження нових форм освітньої діяльності. Високий ритм сучасного світу, великий обсяг інформації, зростаючі професійні вимоги потребують змін класичних освітніх технологій [1].

Мікробіологія, вірусологія та імунологія як науки традиційно безпосередньо впливають на здоров'я людей, економіку країн і навколишнє середовище. Виникнення нового вірусу, що призвело до розвитку пандемії COVID-19, не тільки мобілізувало зусилля вірусологів, мікробіологів та імунологів всього світу для подолання цієї проблеми, але і вплинуло на життя населення, світову економіку, систему охорони здоров'я та медичну освіту у всьому світі.

Під навчальними технологіями розуміють сукупність засобів і способів здійснення освітнього процесу з отриманням гарантованого результату. Сучасна освітня практика потребує застосування різноманітних навчальних технологій шляхом модернізації традиційного навчання та впровадження в навчальний процес особистісно-орієнтованих методів. Кафедрою мікробіології, вірусології та імунології активно застосовуються студентоцентровані інноваційні моделі навчання, спрямовані на засвоєння знань та оволодіння компетентносними навичками.

У викладанні предмету використовуються елементи проблемної структуризації матеріалу, що базуються на проблематизації викладачем навчального матеріалу з метою заохочення додаткового самостійного пошуку знань здобувачами, звертається увага на окремі наукові питання актуальних невирішених проблем сучасної медицини. Важливе значення у підготовці лікаря мають вивчення етіологічного та патогенетичного значення мікроорганізмів у розвитку не тільки інфекційних хвороб, але й ускладнень хірургічних, гінекологічних, стоматологічних захворювань, а також питання виникнення госпітальних інфекцій у лікарняних закладах. Викладання повинно враховувати мотивацію, щоб здобувач розумів практичне значення питань, що вивчаються, і надалі прагнув використовувати отримані знання у своїй роботі.

У процесі викладання предмету важливо проводити профілізацію, враховуючи майбутній фах здобувачів освіти. Наприклад, при підготовці фахівців другого (магістерського) рівня вищої

- 117 -

освіти спеціальності «Педіатрія» необхідно особливо поглиблювати знання з біологічних властивостей збудників розповсюджених дитячих інфекцій. Належну увагу важливо приділити питанням формування імунного захисту дітей з урахуванням їх вікових періодів. З урахуванням негативного впливу деяких інформаційних ресурсів необхідно обґрунтовувати необхідність профілактики дитячих інфекційних хвороб.

Враховуючи, що Українська медична стоматологічна академія посідає провідне місце в Україні у підготовці магістрів за спеціальністю «Стоматологія», велику увагу кафедра приділяє мікробіології, вірусології та імунології порожнини рота. У лекціях і на практичних заняттях розглядаються питання ролі резидентної мікрофлори ротової порожнини у збереженні здоров'я, у розвитку основних стоматологічних та системних захворювань людини [2, 3].

Важливе значення у навчальному процесі має аудиторна та позааудиторна самостійна робота здобувачів освіти. Така форма організації вивчення навчального матеріалу є важливим елементом індивідуалізації навчання, що забезпечує засвоєння теоретичних знань, умінь та практичних навичок. Високі результати у навчальній діяльності можна досягти тільки тоді, коли прийоми роботи із здобувачами освіти відповідають поставленим перед ними цілям і характеру матеріалу. Самостійна робота планується та виконується при методичному керівництві викладача. З цією метою на кафедрі розроблені методичні матеріали для аудиторної та позааудиторної самостійної роботи, які є у вільному доступі на сайті кафедри. Допомогу у самостійному засвоєнні матеріалу надають навчальні посібники, затверджені Вченою радою академії та видані у видавництвах України [2,4–7]. Ці посібники у достатній кількості є в бібліотеці. Викладач визначає обсяг і зміст самостійної роботи, аналізує

результати роботи кожного здобувача освіти, визначає засоби поточного та підсумкового контролю [8].

Вважаємо неефективною формою навчання написання рефератів з копіюванням інформації

з підручника або з Інтернету. Таке механічне дублювання інформації не сприяє критичному осмисленню прочитаного і є найменш ефективним способом для запам'ятовування інформації. Окрім того, виникає проблема академічної доброчесності: використання плагіату, списування, друкування готових письмових робіт з Інтернету. Викладачі кафедри системно працюють з метою забезпечення академічної доброчесності і формування нетерпимості у здобувачів освіти до плагіату.

Таким чином, педагогічна майстерність викладачів, їх широка ерудиція, уміння зацікавити і пробудити інтерес до предмету, доброзичливе ставлення до високо вмотивованих здобувачів освіти у поєднанні з розумною вимогливістю до них є запорукою високої навчальної ефективно-сті. Знання з мікробіології, вірусології та імунології є важливим чинником формування клінічного мислення майбутніх лікарів, їх високого професійного рівня, розширює можливості вибору діагностичних методів та раціональної тактики лікування хворих.

Література

1. Loban'G., Faustova M., Ananieva M., & Kostenko, V. COVID-19: the time for reconsidering and improving on-line learning in the context of medical education in Ukraine. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*, 2020; 38(2):135–143.
2. Лобань Г.А., Федорченко В.І. Мікробіологія, вірусологія та імунологія порожнини рота. Полтава : Верстка; 2003. 123 с.
3. Лобань Г.А., Федорченко В.І. Нормальна мікрофлора порожнини рота та її роль. *Україн-ський стоматологічний альманах*. 2003;1:31–35.
4. Ананьєва М.М., Лобань Г.А., Фаустова М.О. Мікробіологічна діагностика захворювань, спричинених грамнегативними неферментуючими бактеріями. Полтава; 2018. 128 с.
5. Лобань Г.А., Ананьєва М.М., Фаустова М.М. Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Збір-ник тестових завдань для студентів медичних факультетів. Львів: "Магнолія – 2006"; 2020. 187 с.
6. Лобань Г.А., Ананьєва М.М., Фаустова М.М. Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Збірник тестових завдань для студентів стоматологічних факультетів. Львів: "Магнолія – 2006"; 2020. 187с.
7. Звягольська І.М., Полянська В.П. Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Ліцензійний інтегрований іспит «КРОК 1». Полтава: ПУЕТ; 2019. 180с.
8. Лобань Г.А., Ананьєва М.М., Фаустова М.О. [та ін.]. Оцінка міцності збереження знань із мікробіології, вірусології та імунології в студентів медичного факультету. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. Полтава; 2018:150–152.